

**VODIČ
ZA GLASANJE BIRAČA
KOJI SU OSOBE SA
INVALIDITETOM NA
IZBORIMA
21. JUNA 2020. GODINE**

izbori 2016 REPUBLIČKA IZBORNA
KOMISIJA

UKRATKO O IZBORIMA KOJI ĆE SE ODRŽATI 21. JUNA 2020. GODINE

Izlaskom na izbore i zaokruživanjem rednog broja ispred naziva izborne liste na glasačkom listiću, Vi ćete učestvovati u izboru **250 narodnih poslanika Narodne skupštine Republike Srbije**, koji će, u Vaše i u ime svih građana Republike Srbije, donositi zakone i druge akte, birati Vladu i druge funkcionere i vršiti kontrolu Vlade i drugih državnih organa.

Kandidate za narodne poslanike predlažu političke stranke, koalicije političkih stranaka i grupe građana.

Birači koji žive na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine birat će **120 poslanika Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine**, koji će donositi odluke i druge akte u vezi sa uređenjem javnih poslova za ostvarivanje općih interesa pokrajine.

Kandidate za poslanike predlažu političke stranke, koalicije političkih stranaka, grupa građana, koalicije političkih stranaka i grupe građana.

Birači u većini općina/gradova birat će i **odbornike skupština općina/gradova**, koji će donositi propise u vezi sa uređenjem javnih poslova za ostvarivanje općih interesa lokalne samouprave.

Kandidate za odbornike predlažu političke stranke, koalicije političkih stranaka i grupe građana.

Da li mogu glasati?

Na izborima za narodne poslanike Narodne skupštine možete glasati:

- Ako ste državljanin/državljanica Republike Srbije
- Ako ste navršili 18 godina života
- Ako imate poslovnu sposobnost
- Ako imate prebivalište u Republici Srbiji

Da li sam upisan/a u birački spisak?

Možete provjeriti da li ste upisani u birački spisak odlaskom u svoju općinsku/gradsku upravu ili upitom na internet stranici <https://upit.birackispisak.gov.rs>

Ova internet stranica na kojoj se može provjeriti da li ste upisani u birački spisak je tehnički pristupačna za slijepo i slabovide osobe, jer postoji audio fajl koji omogućava da unesete traženi kod.

Ukoliko niste upisani u birački spisak ili su u njemu nepravilno upisani Vaši podaci, potrebno je da službeniku općinskoj/gradskoj upravi, ovlaštenom za birački spisak, podnesete zahtjev za promjenu podataka u biračkom spisku u mjestu svog prebivališta sve do zaključenja biračkog spiska, odnosno **do 5. juna 2020. godine**.

Ukoliko ste birač-pripadnik nacionalne manjine, imate pravo da podnesete zahtjev Vašoj općinskoj/gradskoj upravi da se Vaše ime i prezime u birački spisak upiše, pored srpskog jezika i ćirilskog pisma, i na jeziku i pismu Vaše nacionalne manjine.

Nakon zaključenja biračkog spiska, pa sve **do 17. juna 2020. godine**, zahtjev za upis ili promjenu u biračkom spisku možete podnijeti Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, lično ili preko službenika ovlaštenog za birački spisak u Vašoj općinskoj/gradskoj upravi.

Gdje mogu glasati?

Na izborima za narodne poslanike Narodne skupštine glasate na biračkom mjestu gdje ste upisani u izvod iz biračkog spiska.

Možete glasati na biračkom mjestu:

- gdje ste upisani u izvod iz biračkog spiska prema Vašem prebivalištu (adresi iz lične karte)
- gdje ste upisani u izvod iz biračkog spiska prema Vašem boravištu (izabrano mjesto glasanja)

Ukoliko želite da na izborima za narodne poslanike Narodne skupštine glasate u mjestu u kojem ćete boraviti na dan izbora, morate da

podnesete zahtjev da se u birački spisak upiše podatak da ćete na predstojećim izborima glasati prema mjestu boravišta (izabrano mjesto glasanja). Taj zahtjev podnosite službeniku u općinskoj/gradskoj upravi, ovlaštenom za birački spisak, na čijoj teritoriji želite da glasate, i to sve do **30. maja 2020. godine**. Obrazac zahtjeva možete dobiti od službenika u općinskoj/gradskoj upravi ili će Vam službenik pomoći da sačinite zahtjev.

Upitom na internet stranici <https://upit.birackispisak.gov.rs> možete provjeriti na kom biračkom mjestu ćete glasati.

Da li je biračko mjesto na kom glasam pristupačno?

Na internet stranici Republičke izborne komisije možete provjeriti da li je Vaše biračko mjesto pristupačno.

<https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/3194/pristupacnost-birackih-mesta.php>

Da li mogu da dođem na biračko mjesto ako se krećem uz pomoć psa vodiča?

Ako ste slijepo ili slabovido lice, u slučaju da se krećete uz pomoć psa vodiča, bit će Vam omogućeno da pristupite biračkom mjestu ukoliko imate dokaz o stečenim znanjima, sposobnostima i vještinama za kretanje sa psom vodičem i dokaz o završenoj obuci za psa vodiča.

Da li mogu na biračko mjesto da dođem u pratnji nekog lica (pomagača)?

Ukoliko niste u mogućnosti da samostalno glasate na biračkom mjestu, imate pravo da na biračko mjesto povedete pomagača koga ćete sami izabrati. Obavijestit ćete birački odbor da ste osoba sa invaliditetom i da ste iz tog razloga povelili sa sobom pomagača.

Pomagač može da Vam pomogne da u onim radnjama u toku glasanja koje ne možete samostalno obaviti (npr. kod predaje ličnih dokumenata, predaje obavještenja o danu i vremenu održavanja izbora, potpisivanja u izvod iz biračkog spiska, popunjavanja glasačkog listića onako kako mu Vi odredite, itd.).

Kada mogu glasati?

Možete glasati samo na dan izbora, **21. juna 2020. godine.**

Biračka mjesta otvaraju se u 7,00 sati, a zatvaraju se u 20,00 sati. Možete glasati u bilo kom trenutku u ovom intervalu.

Ukoliko se zateknete na biračkom mjestu prilikom zatvaranja biračkog mjesta ili neposredno ispred, omogućit će Vam se da glasate.

Koji dokument treba da ponesem da bih glasao/la?

Da biste glasali morate dokazati svoj identitet. Identitet se dokazuje samo **važećom ličnom kartom ili pasošem.**

Ukoliko je **rok važenja Vaše lične karte ili pasoša istekao**, sa sobom, pored istekle lične karte ili pasoša, ponesite i potvrdu da ste Ministarstvu unutrašnjih poslova podnijeli zahtjev za izdavanje nove lične karte ili pasoša.

U slučaju da imate **drugo prezime u odnosu na ono koje je upisano u izvodu iz biračkog spiska**, birački odbor će Vam omogućiti da glasate ako na osnovu slike i JMBG u dokumentu kojim dokazujete identitet može da utvrdi da je u pitanju lice koje je upisano u izvod iz biračkog spiska.

Prilikom utvrđivanja identiteta, poželjno je da predate i obavještenje o danu i vremenu održavanja izbora koje bi trebalo da Vam je dostavljeno najkasnije pet dana prije izbora.

Šta se dešava kada odem da glasam?

Kada na dan izbora dođete na svoje biračko mjesto, članovi biračkog odbora:

- Provjerit će Vam desni kažiprst UV lampom, da bi utvrdili da li ste već glasali.

U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, UV lampom će Vam biti provjeren sljedeći dostupan prst udesno, odnosno palac desne ruke. Ako nemate desnu šaku, UV lampom će Vam biti provjeren kažiprst lijeve ruke, odnosno sljedeći dostupan prst

ulijevo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, provjera UV lampom se neće obaviti.

- Utvrdit će Vaš identitet, provjerom podataka iz Vaše lične karte ili pasoša.
- Pronaći će Vas u izvodu iz biračkog spiska i zaokružiće redni broj ispred Vašeg imena.
- Tražit će Vam da se potpišete u izvod iz biračkog spiska.

Ukoliko ne možete da se potpišete, imate pravo da pri potpisivanju koristite pečat sa ugraviranim potpisom (faksimil) ili pečat koji sadrži podatke o Vašem ličnom identitetu. Birački odbor će Vam omogućiti da pečat otisnete u izvod iz biračkog spiska, kako biste preuzeli glasački listić.

У случају да немате факсимил/печат, умјесто Вас, у извод из бирачког списка се потписује Ваш помагач којег сте довели на бирачко мјесто својим именом и презименом.

- Predat će Vama ili Vašem pomagaču glasački listić.
- Obilježit će Vam desni kažiprst sprejom.

U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, bit će Vam obilježen sljedeći dostupan prst udesno, odnosno palac desne ruke. Ako nemate desnu šaku, bit će Vam obilježen kažiprst lijeve ruke, odnosno sljedeći dostupan prst ulijevo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, obilježavanje se neće obaviti.

- Obavijestit će Vas o načinu glasanja i uputit će Vas ka mjestu predviđenom za glasanje.

Koji je način glasanja?

Kada pristupite mjestu predviđenom za glasanje, treba da se upoznate sa sadržajem glasačkog listića koji Vam je uručen. Glasajući listić sadrži spisak svih izbornih lista koje učestvuju na izborima. Glasate tako što **zaokružujete redni broj ispred naziva izborne liste za koju želite da glasate.**

Glasate u tajnosti (iza paravana koji obezbjeđuje tajnost glasanja) i sami, ili uz pomoć pomagača koji će umjesto Vas popuniti glasački listić onako kako mu Vi odredite.

Kada zaokružite redni broj, glasački listić treba da presavijete i da ga ubacite u glasačku kutiju.

Ukoliko niste u mogućnosti da samostalno glasate na biračkom mjestu, pomagač koga ste povelili na biračko mjesto će umjesto Vas popuniti glasački listić onako kako mu Vi odredite i ubaciti ga u glasačku kutiju.

Ko i kako može glasati van biračkog mjesta?

Ukoliko niste u mogućnosti da glasate na biračkom mjestu, potrebno je da **od petka 19. juna 2020. godine do 11:00 sati na dan glasanja obavijestite birački odbor da želite da glasate van biračkog mjesta.**

Na dan glasanja možete obavijestiti neposredno birački odbor ili radno tijelo u upravi Vaše općine/grada, koje će o tome obavijestiti birački odbor.

Prije dana glasanja možete obavijestiti radno tijelo u upravi Vaše općine/grada, koje će o tome obavijestiti birački odbor.

Republička izborna komisija će blagovremeno na svojoj zvaničnoj internet stranici objaviti kontakt telefone radnih tijela.

Koji je način glasanja van biračkog mjesta?

Glasanje van biračkog mjesta podrazumijeva da će kod Vas doći tri člana biračkog odbora, koji će:

- provjeriti desni kažiprst UV lampom, da bi utvrdili da li ste već glasali

U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, UV lampom će Vam biti provjeren sljedeći dostupan prst udesno, odnosno palac desne ruke. Ako nemate desnu šaku, UV lampom će Vam biti provjeren kažiprst lijeve ruke, odnosno sljedeći dostupan prst ulijevo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, provjera UV lampom se neće obaviti.

- utvrditi Vaš identitet, provjerom podataka iz Vaše lične karte ili pasoša

- predati Vama ili Vašem pomagaču glasački listić
- predati Vama ili Vašem pomagaču: zbirnu izbornu listu, potvrdu o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta i poseban koverat u koji ćete Vi ili Vaš pomagač, pošto glasate, staviti popunjen glasački listić
- obilježiti prst sprejom i upoznati Vas sa načinom glasanja

U slučaju da nemate kažiprst desne ruke, bit će Vam obilježen sljedeći dostupan prst udesno, odnosno palac desne ruke. Ako nemate desnu šaku, bit će Vam obilježen kažiprst lijeve ruke, odnosno sljedeći dostupan prst ulijevo i konačno palac te ruke. Ako to nije moguće, obilježavanje se neće obaviti.

Nakon što članovi biračkog odbora napuste prostoriju u kojoj ćete glasati, Vi ćete:

- glasati, sami ili uz pomoć pomagača, tako što ćete zaokružiti redni broj ispred izborne liste za koju želite glasati,
- presaviti glasački listić, ili Vaš pomagač, i ubaciti ga u koverat, koji ćete zatvoriti, vi ili Vaš pomagač
- potpisati potvrdu o izbornom pravu koju ste dobili

Ukoliko ne možete da se potpišete, imate pravo da pri potpisivanju koristite pečat sa ugraviranim potpisom (faksimil) ili pečat koji sadrži podatke o Vašem ličnom identitetu. Povjerenici biračkog odbora će Vam omogućiti da pečat otisnete u potvrdu o izbornom pravu.

U slučaju da ne možete da se potpišete i nemate faksimil/pečat, umjesto Vas, potvrdu o izbornom pravu potpisuje Vaš pomagač svojim imenom i prezimenom.

Pošto glasate, članovi biračkog odbora će se vratiti u prostoriju u kojoj ste glasali i:

- pečatirat će koverat u kojem se nalazi glasački listić
- preuzet će potpisanu potvrdu o izbornom pravu za glasanje van biračkog mjesta

PODSJETNIK ZA GLASANJE

- 1 provjerite da li ste upisani u birački spisak
- 2 podnesite zahtjev općinskoj/gradskoj upravi za promjenu/ispravku ličnih podataka, ukoliko za to postoji potreba
- 3 podnesite zahtjev općinskoj/gradskoj upravi za upis imena i prezimena na pismu i prema pravopisu Vaše nacionalne manjine, ukoliko želite
- 4 provjerite na kom biračkom mjestu glasate, odnosno gdje ste upisani u izvod iz biračkog spiska
- 5 podnesite zahtjev općinskoj/gradskoj upravi da se u birački spisak upiše podatak da ćete na predstojećim izborima glasati prema mjestu boravišta (izabrano mjesto glasanja) , ukoliko za to postoji potreba
- 6 isplanirajte Vaš dolazak na biračko mjesto na dan izbora
- 7 provjerite da li imate važeću ličnu kartu ili pasoš
- 8 informirajte se kod članova biračkog odbora o načinu glasanja, ako imate bilo kakvu nedoumicu
- 9 povedite pomagača na biračko mjesto ukoliko niste u mogućnosti samostalno da glasate
- 10 prijavite se blagovremeno da želite da glasate kod kuće, ukoliko niste u mogućnosti da dođete na biračko mjesto